

Täysistunto

Torstai 28.2.2019 klo 16.04—20.28

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Suomessa oleskelunsa rekisteröineiden Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeudesta oleskella Suomessa vuoden 2020 loppuun

Hallituksen esitys HE 321/2018 vp

Valiokunnan mietintö HaVM 34/2018 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Käsittelyn pohjana on hallintovaliokunnan mietintö HaVM 34/2018 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä.

Keskustelu

17.59 **Timo Heinonen kok:** Arvoisa herra puhemies! Me kävimme tästä keskustelua, joka jäi silloin hivenen kesken. Tilanteen problematiikkaa taikka epävarmuutta kuvaa hyvin myös se, että tämän brexitin ympärillä on nytkin aivan viime päivinä tapahtunut uusia liikkeitä. Itse edelleen olen vahvasti sitä mieltä, että britit tekevät virheen, jos he päätyvät lopulta jättämään Euroopan unionin. Toivottavasti siellä uusi kansanäänestys järjestetään ja he päätyisivät siihen, että on Ison-Britannian kansalaisten mutta myös Ison-Britannian näkökulmasta parempi, että he jatkaisivat osana yhteistä Eurooppaa ja Euroopan unionia.

Brittejähdän on pyydetty Suomessa rekisteröitymään mahdollisen brexitin varalta, mutta tämä lainsäädäntö, joka nyt on käsittelyssä, antaa itse asiassa Suomessa tällä hetkellä oleville noin viidelle tuhannelle Ison-Britannian kansalaiselle ja heidän perheenjäsenilleen mahdollisuuden asua Suomessa oleskeluluvalla vuoden 2020 loppuun asti. Eli tämä on tavallaan tällainen siirtymäajan lainsäädäntö, joka mahdollistaa täällä opiskelevien, täällä työssä olevien tai muuten Suomessa asuvien Ison-Britannian kansalaisten asumisen jatkon Suomessa.

Ison-Britannian ero EU:sta olisi monessa mielessä valitettavaa. Se näkyisi Ison-Britannian suuntaan mutta myös Euroopan ja Suomenkin suuntaan monessa asiassa taloudessa, ja se olisi myös iso turvallisuuskysymys, ja sen takia itse edelleen toivon, että britit pohtivat tilannettaan uudestaan. Mutta toki jokainen itsenäinen valtio ja kansa päätökset itse tekee, ja on hyvä, että me olemme tässä nyt etunojassa valmistautuneet, että meillä Ison-Britannian kansalaiset voivat jatkossakin asua.

18.01 **Antero Laukkanen kd:** Arvoisa rouva puhemies! Aivan kuten edustaja Heinonen totesi, niin hieman kesken ja ohueksi jäi tämä viime viikolla ollut brexit-keskustelu täällä, tai oikeastaan lähinnä keskustelu siitä, miten Suomi varautuu siihen, että brexit todella lopulta toteutuu.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 167/2018 vp

Britannian kansan päätöstä EU:sta eroamisesta pitää tietenkin kunnioittaa, äänestystulos oli selkeä, ja muiden maiden parlamenteista ei tule heittää varjoa sen ylle. Tietenkin jokaisella on oikeus pohtia brexitin hyötyjä ja haittoja, ja näin varmaan myös tapahtuu hyvin laajalti.

Meillä oli mahdollisuus, joidenkin kansanedustajien, syödä lounasta Britannian suurlähettilään kanssa edustaja Salolaisen järjestämässä tilaisuudessa, ja saimme kuulla siellä häneltä aivan viimeisiä ajatuksia ja näkemyksiä brexitin vaiheista. Tilannehan on mutkistumassa varsin selkeästi ja aiheuttaa monenlaista kysymystä, jos jatko-aikaa tulee brexitille EU:n puolelta, jos neuvotteluja sitten käynnistetään ehkä uudestaan; välissä ovat EU-vaalit, joihin Britannia ei ole asettamassa yhtään ehdokasta. Tämä vaatisi monenlaista nopeaa lainsäädäntöä lähes kaikissa EU-maissa, joten kyllä Suomessakin aikamoista, sanoisinko näin, mielenkiintoa herättää tämä tulevien kuukausien Britannian tilanne.

Hyvää on se, että Suomi kuitenkin kantaa oman vastuunsa ja suojaa ja turvaa Suomessa asuvien Britannian kansalaisten oleskeluoikeuden täällä. Tällä tavalla voimme tehdä ja turvata heidän olemisensa täällä Suomessa sillä tavalla, että heillä ei ole huolta ja murhetta eikä heidän tarvitse harkita muuttoa pois täältä.

18.03 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! Brexitistä ylipäänsä puhuttaessa tulee mieleen tällainen nykyaikainen muotitermi kuin ”vaalivaikuttaminen”, se, että ulkomailta pyritään vaikuttamaan erilaisten maiden äänestystuloksiin. Tämän brexitin suhteen lähes kaikista Euroopan maista yritettiin vaikuttaa brittien äänestystulokseen ennen brexit-äänestystä. Jopa Yhdysvaltojen presidentti kävi puhumassa brexitiä vastaan. Eikö se sitten ole vaalivaikuttamista, jos siinä ollaan konsensuspolitiikkojen mielestä oikeaa mieltä?

Mutta tähän itse lakimuutokseen kantaa ottaen tämä on malliesimerkki siitä, mitä voidaan tehdä, kun halu löytyy, millä aikavälillä laki voidaan todella säätää, mikäli se tarvitaan ja se halutaan säätää eikä haluta selitellä vaan löytää ratkaisut. Nyt huomattiin, että nämä EU:n ylimieliset armopalat briteille eivät kelvanneet. Sen tuloksena huomattiinkin, että Britannia on eroamassa ilman sopimusta, otettiin lusikka kauniiseen käteen ja säädettiin — tai tehtiin tällainen esitys, eihän sitä lakia vielä ole säädetty. Tässä on esimerkki laista, joka perustuu enemmän käytännöllisyyteen kuin periaatteelliseen näkökulmaan. Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisille annetaan tämä erioikeus, koska sen antamatta jättäminen johtaisi kohtuuttomaan tilanteeseen ja koska toisaalta odotamme vastinetta tälle Britanniaa. Hyvä näin.

Toivoisin tällaisen terveen maalaisjärjen käyttämisen leviävän muuallekin lainsäädäntöön, vaikkapa niin, että jos on sellainen maa, josta suomalainen ei voi ostaa maata, niin senkään maan kansalaisille ei annettaisi oikeutta ostaa Suomesta maata. Tai jos on sellainen maa, joka ei ota vastaan Suomesta karkotettavia omia kansalaisiaan, niin sellaiselle maalle ei annettaisi minkäänlaista tukea tai kehitysapua eikä sen maan kansalaisia päästettäisi Suomeen.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 321/2018 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.